

پژوهشکده شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری

در خصوص:

تقاضای ابطال «تبصره ۳» ماده (۱۰) آئین‌نامه اجرایی
شیرخوارگاه‌ها و مهد کودک‌ها»

کد گزارش: ۹۷۰۳۰۲۳

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۰۳/۰۸

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

تقاضای ابطال «تبصره ۳» ماده (۱۰) آئین‌نامه اجرایی

شیرخوارگاه‌ها و مهد کودک‌ها»

تهیه و تنظیم:

محمد امین ابریشمی

نظارت:

سید مجتبی حسینی پور

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۷۰۳۰۲۳

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۷/۰۳/۰۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

(مغایرت امکان انتخاب مدیر مهدکودک برخی کارگاه‌ها از اقلیت‌های مذهبی)

موضوع شکایت و خواسته: تقاضای ابطال «تبصره «۳» ماده (۱۰) آئین‌نامه

اجرایی شیرخوارگاه‌ها و مهد کودک‌ها»

شاکی: آقای سعید کنعانی

طرف شکایت: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

جهات مغایرت شرعی: برخی از آیات قرآن کریم و حدیث منقول از امام علی (علیه‌السلام)

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۲۸۵/۴۶۹۰۸ - ۱۳۹۶/۱۲/۲۶

مقدمه

شاکی به موجب تقدیم درخواستی، ابطال موادی از «آئین‌نامه اجرایی

شیرخوارگاه‌ها و مهد کودک‌ها» مصوب ۱۳۷۰/۵/۵ وزیر تعاون، کار و رفاه

اجتماعی را به جهت مغایرت با قانون و موازین شرع تقاضا کرده است. شاکی

معتقد است، تبصره «۳» ماده (۱۰) آئین‌نامه مذکور، مبنی بر الزام مدیران کارگاه یا

کارخانه به انتخاب مدیر مهد کودک کارگاه‌هایی که اکثریت مادران در آنها از

اقلیت‌های مذهبی می‌باشند، از میان اقلیت مربوطه، مغایر با موازین شرع است. در

این گزارش به شرح ادله‌ی شاکی و تبیین صلاحیت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در تصویب این آئین‌نامه پرداخته می‌شود.

شرح و بررسی موضوع

بر طبق تبصره «۳» ماده (۱۰) «آئین‌نامه اجرایی شیرخوارگاه‌ها و مهد کودک‌ها» اینگونه مقرر شده است: «در کارگاه‌هایی که اکثریت مادران از اقلیت‌های مذهبی می‌باشند مدیران کارگاه یا کارخانه موظفند با هماهنگی وزارت کار نسبت به انتخاب مدیر مهدکودک از اقلیت مربوطه اقدام نمایند.»

با توجه به مفاد تبصره‌ی مزبور، شاکی معتقد است که چنانچه در کارگاهی ۲۵ نفره، ۱۳ نفر از مادران غیرمسلمان باشند، در این شرایط ۱۲ مادر مسلمان نیز باید فرزندان خود را به مدیران و مربیان غیرمسلمان بسپارند. لذا، تربیت برخی از فرزندان مسلمانان به دست مراکز غیر اسلامی و در محیطی غیر اسلامی سپرده خواهد شد و این امر موجب اضلال آنها می‌شود. مهم‌تر آنکه تبصره‌ی مورد اشاره، انتخاب مدیر مهدکودک از غیرمسلمانان را در شرایط مذکور اجبار

و تکلیف کرده است.

علاوه بر نکات فوق، شاکي بر این نکته تأکید نموده است که دین مبین

اسلام برای تربیت کودک به خصوص در سنین پایین - اهمیت ویژه‌ای قائل

شده است و در این خصوص حضرت علی (علیه السلام) فرموده‌اند: «العلم من الصغر

کالتقش فی الحجر». از سوی دیگر، شاکي به بند «۲» نظریه شماره

۹۵/۱۰۲/۲۱۳۴ مورخ ۹۵/۶/۱۳ در خصوص «لایحه تأسیس و اداره مدارس و

مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی»^۱ نیز اشاره کرده است. در بند مزبور فقهای

محترم شورای نگهبان بر خلاف شرع بودن تجویز ثبت نام دانش آموزان مسلمان

در مراکز اقلیت‌های دینی تأکید کرده‌اند. همچنین شاکي، تبصره مزبور را مغایر با

آیات «۲۸» و «۱۱۸» سوره آل عمران^۲ و آیه «۱۴۱» سوره نساء^۳ دانسته است.

^۱ بند ۲- «اطلاق ماده ۸، چون موجب تجویز ثبت نام دانش آموزان غیر اقلیت دینی مربوط در این گونه مدارس می‌شود، خلاف موازین شرع شناخته شد.»

^۲ آیه ۲۸: «لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ»

آیه ۱۱۸: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةَ مَنْ دُونَكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَذُؤًا مَا عَيْتُمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ»

^۳ آیه ۱۴۱: «الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فِتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْخُوحْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ

لازم به ذکر است که به موجب ماده (۷۸) قانون کار -مصوب ۱۳۶۹- «در کارگاه‌هایی که دارای کارگر زن هستند کارفرما مکلف است به مادران شیرده تا پایان دو سالگی کودک پس از هر سه ساعت، نیم ساعت فرصت شیر دادن بدهد. این فرصت جزء ساعات کار آنان محسوب می‌شود و همچنین کارفرما مکلف است متناسب با تعداد کودکان و با در نظر گرفتن گروه سنی آنها مراکز مربوط به نگهداری کودکان (از قبیل شیرخوارگاه، مهدکودک و ...) را ایجاد نماید.» تبصره ماده مزبور نیز صراحتاً تصویب آئین‌نامه اجرایی، ضوابط تأسیس و اداره شیرخوارگاه و مهد کودک را پس از تهیه توسط سازمان بهزیستی کل کشور، برعهده وزیر کار و امور اجتماعی^۱ قرار داده است. لذا تصویب اصل چنین آئین‌نامه‌ای، ناظر به ضوابط مهدکودک کارگاه‌ها فارغ از مفاد و لزوم تطابق آن با موازین شرع در چارچوب صلاحیت قانونی وزیر مربوطه می‌باشد.

→
لِّلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا

^۱- در حال حاضر وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.

جمع‌بندی

آئین‌نامه اجرایی شیرخوارگاه‌ها و مهد کودک‌ها اگرچه در راستای اجرای تبصره ماده (۷۸) قانون کار به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی رسیده و از جهت صلاحیت مرجع واضح این آئین‌نامه، فاقد اشکال قانونی استف لکن تشخیص مغایرت مفاد تبصره «۳» ماده (۱۰) آئین‌نامه مذکور با موازین شرع، در صلاحیت فقهای معزز شورای نگهبان است.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
رایان و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه‌ای جلو گیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲